

Αριθμός σελίδων εγγράφου: 5
Αριθμός σελίδων συνημμένων:
Σύνολο σελίδων: 5..

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ**

Αθήνα, 15 -04- 2013
Αρ. Πρωτ.: 286

Προς:
Τη Βουλή των Ελλήνων
✓ Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:
1.Γενικό Γραμματέα στον Πρωθυπουργό
2.Υπουργό Οικονομικών
3.Βουλευτή κ. Ν. Νικολόπουλο
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 9195/04-04-2013

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 9195/04-04-2013 Ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Νικόλαος Νικολόπουλος, κατά το μέρος που τα διαλαμβανόμενα στην ως άνω Ερώτηση εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σας γνωρίζουμε ότι το Υπουργείο μας έχει αναλάβει τα τελευταία χρόνια σειρά νομοθετικών πρωτοβουλιών με στόχο την καταπολέμηση της διαφθοράς και την ατιμωρησία ιδίως των ανώτατων κρατικών λειτουργών. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις κάτωθι:

- Νόμος 3126/2003 «Ποινική ευθύνη των Υπουργών» (ΦΕΚ Α'66 /19.03.2003), ο οποίος τροποποιήθηκε με τον ν. 3961/2011 (ΦΕΚ Α'/29.04.2011) «Τροποποίηση του ν. 3126/2003 για την ποινική ευθύνη των Υπουργών και άλλες διατάξεις», ο οποίος ψηφίστηκε με στόχο να ικανοποιηθεί η καθολικά εκφραζόμενη απαίτηση να μη μένουν ατιμώρητοι οι Υπουργοί για πιθανές αξιόποινες πράξεις που τελούν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, πάντοτε όμως μέσα στο πλαίσιο και τα όρια που χαράσσει το προαναφερόμενο άρθρο 86 του Συντάγματος. Συνεπώς, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται και στην αιτιολογική έκθεση του ν. 3961/2011, «οι ριζικές αλλαγές στο νόμο περί της ποινικής ευθύνης των Υπουργών προϋποθέτουν αναθεώρηση του Συντάγματος, καθώς το άρθρο 86 του ισχύοντος Συντάγματος περιγράφει λεπτομερώς το σχετικό ρυθμιστικό πλαίσιο». Η δε αναθεώρηση του Συντάγματος υπόκειται στους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 110 του ισχύοντος Συντάγματος.

- Νόμος 3849/2010 «Τροποποίηση του ν. 3213/2003, διατάξεων του Ποινικού Κώδικα που αφορούν εγκλήματα σχετικά με την Υπηρεσία και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 80/26-5-2010). Στο πλαίσιο του νόμου αυτού κρίθηκαν ως πρόσφορο εργαλείο καταπολέμησης πρακτικών διαφθοράς διατάξεις που, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του νόμου, «.. όχι μόνο θα τυποποιούν ως αδικήματα όλες τις συμπεριφορές που κατατείνουν στον αθέμιτο πλουτισμό κρατικών λειτουργών και προσώπων του περιβάλλοντός τους, αλλά και θα επιτρέπουν τον ευχερέστερο εντοπισμό και την ολική αποστέρηση του παράνομου οφέλους από τους εμπλεκομένους, παράλληλα προς την τιμώρησή τους». Με τον νόμο αυτόν διαμορφώθηκαν επιβαρυντικές περιστάσεις και εισήχθησαν διακεκριμένες περιπτώσεις αδικημάτων διαφθοράς που τιμωρούνται και σε βαθμό κακουργήματος και παράλληλα προβλέφθηκαν αυστηρότερες ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση φαινομένων αθέμιτου πλουτισμού τρίτων, οι οποίοι προβαίνουν σε εκμετάλλευση της σχέσης που έχουν ή εμφανίζονται να έχουν με κρατικό λειτουργό, προκειμένου να καρπώνονται περιουσιακά οφέλη. Στον πυρήνα των ρυθμίσεων του εν λόγω νόμου βρίσκεται και η δήλωση περιουσιακής κατάστασης την οποία οφείλουν να υποβάλλουν πρόσωπα που κατέχουν αποφασιστικές αρμοδιότητες στο πλαίσιο του κρατικού μηχανισμού καθώς και πρόσωπα που επηρεάζουν αποφασιστικά το δημόσιο βίο, ως μέσο διασφάλισης της διαφάνειας και προληπτικής αποτροπής της διαφθοράς. Ακόμη, με τον παρόντα νόμο τροποποιήθηκαν ζητήματα σχετικά με τον έλεγχο των δηλώσεων «πόθεν έσχες» και προσφέρθηκε πλέον και αυτοτελώς στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων το δικαίωμα να παρεμβαίνει ζητώντας τον έλεγχο συγκεκριμένων προσώπων, όταν υπάρχει επώνυμη καταγγελία. Επίσης, εξειδικεύθηκε σε μεγαλύτερο βαθμό η ποινικά εξοπλισμένη απαγόρευση συμμετοχής ορισμένων κατηγοριών πολιτικών προσώπων και κρατικών λειτουργών σε εξωχώριες εταιρείες. Με τον ίδιο νόμο, ο αγώνας, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, κατά της διαφθοράς ενισχύθηκε με τρία μέσα: τη δήμευση των περιουσιακών στοιχείων που προκύπτουν από πράξεις διαφθοράς, την πρόβλεψη ως υποχρεωτικής της αποστέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων για εκείνους που καταδικάζονται για πράξεις διαφθοράς και τη θεσμοθέτηση μέτρων επιείκειας για εκείνους που καταγγέλλουν πράξεις διαφθοράς. Τέλος, περιελήφθησαν ρυθμίσεις που αφορούν το έργο των επιθεωρητών και ελεγκτών της δημόσιας διοίκησης στο πλαίσιο της ποινικής και διοικητικής διαδικασίας.

- Νόμος 3932/2011 «Σύσταση Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης» (ΦΕΚ Α' 49/10-3-2011). Ο εν λόγω νόμος εντάσσεται στην συνεχιζόμενη προσπάθεια αναδιοργάνωσης των ελεγκτικών μηχανισμών,

θωράκισης του χρηματοπιστωτικού τομέα και ανόρθωσης της δημοσιονομικής αξιοπιστίας της χώρας. Στο επίκεντρό του βρίσκεται η δημιουργία μιας ανεξάρτητης και αναβαθμισμένης «Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης», με στόχο την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση τριών ιδιαίτερα ζημιογόνων εγκληματικών συμπεριφορών: α) του ξεπλύματος χρήματος, β) του παράνομου πλουτισμού και γ) της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Η νέα Αρχή αποτελείται από τρεις αυτοτελείς Μονάδες υπό κοινό Πρόεδρο, που συγκεντρώνουν μεγάλο μέρος των αρμοδιοτήτων για τη λήψη μέτρων κατά του διασυνοριακού οικονομικού εγκλήματος και της αθέμιτης διακίνησης και απόκρυψης κεφαλαίων.

- Νόμος 4022/2011 «Εκδίκαση πράξεων διαφθοράς Πολιτικών και Κρατικών αξιωματούχων, υποθέσεων μεγάλου κοινωνικού ενδιαφέροντος και μείζονος Δημοσίου Συμφέροντος και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 219/3-10-2011). Ο εν λόγω νόμος ανταποκρίνεται στην ανάγκη να οριστεί με απολύτως σαφή τρόπο, ποιες υποθέσεις δικάζονται κατά προτεραιότητα και ποιο ακριβώς είναι το περιεχόμενο της κατά προτεραιότητα εκδίκασής τους, δημιουργώντας ποινικές δίκες «εξπρές» για συγκεκριμένες, εξαιρετικής σημασίας υποθέσεις. Ειδικότερα, στον εν λόγω νόμο προσδιορίζεται ο τρόπος άσκησης της ποινικής δίωξης, της διενέργειας και της περάτωσης της ανάκρισης, το καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο και η ακολουθητέα ενώπιόν του διαδικασία, καθώς και η αυτοτέλεια της όλης διαδικασίας σε σχέση με την ακολουθούμενη, σύμφωνα με το άρθρο 86 του Συντάγματος, διαδικασία ενώπιον της Βουλής.

Συγκεκριμένα, στην ως άνω ειδική διαδικασία υπήχθησαν κακουργήματα υπουργών, υφυπουργών, γενικών και ειδικών γραμματέων υπουργείων, διοικητών, υποδιοικητών ή προέδρων διοικητικών συμβουλίων, ή διευθυνόντων ή εντεταλμένων συμβούλων ν.π.δ.δ., δημοσίων επιχειρήσεων, δημοσίων οργανισμών και ν.π.ι.δ. τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το κράτος, αιρετών μονοπρόσωπων οργάνων των Ο.Τ.Α., καθώς και κακουργήματα ιδιαίτερα μεγάλου κοινωνικού ενδιαφέροντος ή μείζονος δημοσίου συμφέροντος.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι η αντιμετώπιση της διαφθοράς στην ελληνική έννομη τάξη και ειδικότερα η ποινικοποίηση της άδικης αυτής πράξης, όσον αφορά τους δημοσίους υπαλλήλους, ρυθμίζεται κυρίως στις διατάξεις του ειδικού μέρους του Ποινικού Κώδικα και ειδικότερα στα άρθρα 235 και 236 Π.Κ. που προβλέπουν το αξιόποινο της ενεργητικής και παθητικής δωροδοκίας ημεδαπών δημοσίων υπαλλήλων. Στις περιπτώσεις εφαρμογής των εν λόγω άρθρων δημεύονται τα δώρα ή η αξία τους (άρθρο 238 Π.Κ.).

-Νόμος 4139/2013 «Νόμος περί εξαρτησιογόνων ουσιών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 74/20.3.2013), στον οποίο περιλαμβάνεται σειρά διατάξεων (βλ. άρ. 68-70), με τις οποίες επιδιώκεται η αυστηροποίηση των ποινών για την παθητική και ενεργητική δωροδοκία, αλλά και τη δωροδοκία δικαστή). Ειδικότερα, στην αιτιολογική έκθεση του ως άνω νόμου αναφέρεται ότι «... είναι αναγκαία η νομοθετική τροποποίηση των αρθ. 235 έως 237 του Ποινικού Κώδικα, ώστε αντί της έως τώρα δυνητικής επιβολής χρηματικής ποινής σε δωροδοκούμενους υπαλλήλους και άλλους δωροδοκούντες, που προβλέπεται από το αρθ. 81 του Ποινικού Κώδικα για τα εγκλήματα από φιλοκέρδεια -διάταξη η οποία σε πλείστες περιπτώσεις δεν τύγχανε εφαρμογής- να θεσμοθετηθεί η υποχρεωτική επιβολή χρηματικής ποινής, για τους παραβάτες των ανωτέρω διατάξεων του Ποινικού Κώδικα, μέτρο που θα ενισχύσει σημαντικά τον γενικό προληπτικό και ειδικό προληπτικό τους χαρακτήρα.».

-Επιπρόσθετα, στον ως άνω νόμο περιλαμβάνεται διάταξη (βλ. άρθρο 75) με την οποία επιδιώκεται να εξασφαλιστεί, ότι τα κακουργήματα που τελούν υπάλληλοι στους οποίους έχει ανατεθεί προσωρινά ή μόνιμα η άσκηση δημόσιας υπηρεσίας, ή δημοτικής ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, αλλά και όσα τελούν οι υπάλληλοι κατά την έννοια του αρθ. 263α του Ποινικού Κώδικα, δεν θα εκδικάζονται με τους συνήθεις ρυθμούς απονομής της Δικαιοσύνης, αλλά κατ' απόλυτη προτεραιότητα, σύμφωνα με μια σαφή και εξειδικευμένη διαδικασία και με διασφάλιση, βέβαια, των δικονομικών δικαιωμάτων των κατηγορουμένων.

Επίσης, στην αιτιολογική έκθεση του ιδίου ως άνω νόμου επισημαίνεται η αναγκαιότητα θεσμοθέτησης ενός οργάνου, που θα καθοδηγεί, εποπτεύει, συντονίζει και διευθύνει σε προδικαστικό επίπεδο όλους τους υπαλλήλους που διενεργούν ανακριτικές πράξεις και σχηματίζουν ποινικές δικογραφίες για τα κάθε είδους εγκλήματα διαφθοράς, θα συμβάλλει στην ανάπτυξη της διασυνοριακής συνεργασίας και θα υποβάλλει προτάσεις για αλλαγή του σχετικού νομοθετικού πλαισίου, για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη καταπολέμηση του φαινομένου. Προς την κατεύθυνση αυτή εισήχθη ο θεσμός του Εισαγγελέα Εγκλημάτων Διαφθοράς (βλ. άρθρο 76).

Ακόμη, στο άρθρο 93 παρ. 6 του ως άνω νόμου περιλαμβάνεται διάταξη σύμφωνα με την οποία «(...) στην ατομική έκθεση επιθεώρησης του δικαστικού λειτουργού, γίνεται υποχρεωτικά ειδική μνεία για τον χειρισμό από αυτόν, σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας, υποθέσεων του ν. 4022/2011 (...). Οι παρατηρήσεις στην έκθεση επιθεώρησης, για τον εν γένει χειρισμό των ως άνω υποθέσεων και ειδικότερα ως προς την τήρηση από το δικαστικό λειτουργό των προθεσμιών που προβλέπονται στον ν. 4022/2011 και στον ΚΠΔ για τη διενέργεια των σχετικών δικαστικών πράξεων, συνιστούν ουσιαστικό στοιχείο για την προαγωγή του στον επόμενο βαθμό».

Επιπρόσθετα, στις 18.12.2012 κατατέθηκε στη Βουλή προς ψήφιση σχέδιο νόμου υπό τον τίτλο «Κύρωση της Συμφωνίας για την Ίδρυση Διεθνούς Ακαδημίας κατά της Διαφθοράς ως Διεθνούς Οργανισμού», το οποίο αντανακλά την επιθυμία όλων των μερών που υπογράφουν τη συμφωνία να ενώσουν τις δυνάμεις τους, τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε περιφερειακό επίπεδο στον αγώνα για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Επίσης, σημειώνεται ότι με την υπ' αριθμ. 15932/25.1.2013 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΑΔΑ: ΒΕΥΖΩ-ΤΩΛ) συνεστήθη ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή με αντικείμενο την επεξεργασία σχεδίου νόμου για την αναμόρφωση και τον εξορθολογισμό των ποινικών διατάξεων κατά της διαφθοράς, η οποία οφείλει να περατώσει το έργο της έως τις 30.6.2013.

Τέλος, σκόπιμο είναι να αναφερθεί ότι με την υπ' αριθμ. 26144/27.3.2012 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων συνεστήθη ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή με αντικείμενο τη συνένωση και επικαιροποίηση σχεδίων νόμων για την ενσωμάτωση των Αποφάσεων-Πλαίσιο 2003/577 για την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων δικαστικών αρχών κρατών μελών της Ε.Ε. για τη δέσμευση των περιουσιακών και αποδεικτικών στοιχείων, 2005/212 για τη δήμευση των προϊόντων, οργάνων και περιουσιακών στοιχείων του εγκλήματος και 2006/783 σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης στις αποφάσεις δήμευσης, καθώς και για την κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη νομιμοποίηση, την ανάχνευση, την κατάσχεση και τη δήμευση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Σημειώνεται τέλος ότι επίκειται η ολοκλήρωση του έργου της επιτροπής.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΡΟΥΠΑΚΙΩΤΗΣ**

